

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. [i.e. II.] (a) Alexand. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

obstat; nam traditiones in duplici sunt differentia, ut exponunt Ayala *supra*, Vazquez 2, 2, *quæst.* 2, *artic.* 10, *dub.* 6. Alia enim sunt Divina, alia Apostolica, Ecclesiastica alia. Divina dicuntur, quas Apostoli ab ipso Christo Domino acceperunt, vel quas ipsi Spiritu sancto dictante constituerunt, tanquam electi Magistri, atque Rectores Ecclesiæ; quales sunt canones Apostolorum, Ecclesiastica verò dicuntur, quas usus, & consuetudo Ecclesiæ observat. Unde dicendum est, traditiones divinas ad jus divinum referri, & eandem cum illo habere auctoritatem, de quibus intelligitur D. Paulus 2. ad *Thessalon.* cap. 2. ibi: *Tenete traditiones, quas accepistis, sive per sermonem, sive per epistolas nostras.* Et declaratum fuit in Concilio Tridentino *session.* 4. Traditiones verò Apostolicæ eandem habent auctoritatem, ac sacri canones Apostolorum; & etiam Ecclesiastica traditiones eandem vim habent, ac constitutiones scriptæ. Unde cum trina mentionis usus ex Apostolica, non verò Divina traditione proveniat, rectè ex rationibus *supra* traditis immutari potuit. Nec tandem obstat *canon* 50. Apostolorum, relatus in *cap. si quis presbyter* 79. de *consecrat. distinet.* 4. Nam *canon* ille prolatus est contra eos, qui invocata tantum Domini morte, sub unica mentione baptizabant: & tantum in eo docetur, contra jus divinum esse, omisâ Trinitatis expressâ mentione, tantum sub invocatione mortis Christi baptismum conferre: non verò ibi docetur, usum unice mentionis esse contra præceptum divinum. Quæ solutio facile colligitur ex ratione, quam adducunt Apostoli in illis verbis: *Non enim dixit Dominus. In mortem meam baptizate; sed: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Illud tandem notandum est, olim in trina mentione semel duntaxat formam prolata fuisse, ut probat Alcuinus *epist.* 81. sed quamlibet mentionem ad expressionem cujuslibet personæ factam, juxta Divum Gregorium in *lib. sacrament.* & Tertul. *supra* relatos. Baptizandos verò interrogari ad singulas personas, liquet ex S. Ambrosio *lib. 4. de sacrament.* cap. 17. in illis verbis: *Interrogatus es, Credis & in Deum Patrem omnipotentem? Dixisti, Credo, & misisti. Interrogatus es, Credis & in Dominum nostrum Jesum Christum, & in crucem ejus? Dixisti, Credo, & misisti. Tertio interrogatus es, Credis in Spiritum sanctum? Dixisti, Crede, tertio, misisti.* Nec interest ad valorem baptismi, ut mentionem sequatur emersio, ut quia urgente necessitate quis infantem morientem in flumen, aut puteum conjecerit, ut docent Suarez *tom.* 3. in 3. *parte, disp.* 20. *sect.* 3. Valentia 7. *p. disp.* 4. *q. 1. punct.* 2. Aegidius Koninch. 3. *p. q. 66. num.* 68. Vazquez 3. *p. in 3. disp.* 145. *cap.* 5. refragantibus Soto, Molano, & Henriquez apud Theophilum *tract. de sect. infantum, cap.* 7. *num.* 5.

(c) Spiritus sanctus.] Et ita tres personas esse

explicite appellandas, ut baptismus possit valide administrari, constat ex *cap. firmiter, de summa Trinitate, cap. si revera, cap. multi, cap. in synodo, de consecrat. dist.* 4. ex innumeris Patribus probant Vazquez 3. *part. disp.* 143. *cap.* 3. Gilbertus Schebavius *lib. 2. de Trinitate, cap.* 7. Scholasticus cum Divo Thoma 3. *part. quæst.* 66. *articul.* 3. Bellarm. *de baptismo, cap.* 3. ex Christi institutione: cujus institutionis ratio fuit, quod docuerit Dominus, in ipso Ecclesiæ vestibulo, ac cæterorum sacramentorum janua, fieri explicitam, & distinctam propositionem verticis mysteriorum, tum quoad essentiam unitatem, tum quoad personarum multiplicitatem. Nec obstat, Apostolos baptizasse tantum in nomine Jesu, ut refertur *Actuum Apost.* cap. 2. 10. 11. & 19. Unde exitimavit Divus Ambrosius *lib. 1. de Spiritu sancto, cap.* 3. Apostolos in solo Jesu nomine baptizasse, idque sufficere; quia qui unum dixit, Trinitatem signavit. Convenit Sancto Ambrosio Nicolaus I. *cap. à quodam, de consecrat. distinet.* 4. Sed & Beda in *cap. 10. act.* Ambrosium refert, & unâ personâ expressâ reliquas eo ipso signari censet; atque adeo per unitatem nominis expleri mysterium profiretur. Præcaveat Sanctus Athanasius in *lib. de Trinitate* ibi: *Nunquid prævaricatores mandati Salvatoris Apostoli effecti, & contra traditionem ejus baptizaverunt tantam multitudinem? Non enim scriptum est, baptizasse eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti; sed tantum in nomine Domini Jesu. Nunquid ergo prævaricati sunt? Absit: nam licet filii nomen tantummodo dicatur, habet tamen & Patrem, & Spiritum sanctum pronuntiatum.* Similia legas apud Ferrandum *epist. ad Anatolium.* Adhuc tamen dicendum est cum sancto Cypriano *epist.* 73. Fulgentio *lib. de lucarn. & gratia Christi, cap.* 11. Beda *quæst.* 14. *variæ.* baptismum in nomine Jesu collatum intelligi secundum Christi institutionem cum expressione trium personarum, ut aperte habetur *cap.* 19. *act.* quia ut insigniter ait Facundus *lib. 1. pro tribus capitulis, cap.* 3. *Quod in nomine Domini Jesu hi, quos memoravimus, baptizati narrantur, non ex eo credendum auctor, quia non in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti baptizati sunt, ut etiam in ipsis servaretur verbum à Domino constitutis forma baptismi; sed quia hoc erat insinuandum, quod baptismus non fuerant baptizati, sufficere judicatum est, ad discretionem ipsius novi baptismi solum nomen Domini Jesu memorare.* Theophilus *tom.* 15. in *Heter. fol.* 5. Ant. Perez in *pentat. fidei, vol.* 4. de *R. P. cap.* 3. *num.* 76. Maccæo de *clavibus Petri, lib.* 4. *cap.* 5.

In præfenti textu repetentes exponunt formam sacramenti Baptismi, quam nobis audientibus ex suggestu illustravit perdoctus, & semper colendus D. Martinus Lopez de Hontiberos, Archiepiscopus Valentinus in *tract. de bapt. art.* 3. à quo Doctor Garanna præsentem repetitionem transcripsit.

CAPUT III.

(a) Alexand. III.

DE quibus dubium est, an baptizati fuerint, baptizentur his verbis præmissis: Non te rebaptizo; sed si nondum baptizatus es, ego baptizo te.

D. D. Gonzal. in *Decretal. Tom. III. Pars II.*

H h h h

NOTÆ.

NOTÆ.

1. (a) **A**lexand. III.] Ita legitur in secunda collectione, sub hoc titul. cap. 2. nullibi tamen exprimitur, cui rescribat Alexander, & forsan legendum est, *Idem eidem*; id est eidem Pontio Episcopo Claremont. Nam cum in Gallia reperirentur plures baptizati, & dubii, an sub legitima forma, ideo rescripsit Alexander in præfenti, eos iterum baptizandos esse sub forma in præfenti præscripta.

COMMENTARIUM.

2. **C**ertum est, baptismum ritè collatum iterari non posse, ut expresse definitum est in can. 47. & 49. *Apost. cap. ostenditur, cap. hi. de quibus 38. cap. sive hereticus 51. cap. quos 52. cap. non liceat 207. cap. rebaptizare 108.* cum quinque sequentibus, cap. *quamvis 117. cap. eos quos, de consecr. dist. 4. cap. final. hoc tit. l. 1. & 2. C. ne sanctum baptisma, cap. 2. de apostat. Concil. Florent. sub Eugenio IV. in decreto fidei, sess. ultim. §. 5. Trident. sess. 7. de sacram. can. 9. & 10. D. Clemens lib. 6. constit. cap. 5. Cyprianus lib. 2. epist. 3. D. Ambrosius lib. 2. de poenit. cap. 2. Augustin. epist. 203. & in lib. de heresib. cap. 22. plura juris testimonia congescit Augustinus in *epist. jur. lib. 22. tit. 27.* Illustrant ultra congestos à Barbofa, & Giranna in præfenti, Torreblanca de *jure spirit. lib. 2. cap. 4. Gibalinus de irregul. cap. 5. propof. 1. Justelus in can. 22. Eccles. Afric. Pamelius ad D. Cyprianum epist. 59. Frances in pastor. intern. part. 3. quest. 2. Beyerlinck in theatr. verbo Baptismus. Jac. Gothofr. ad tit. C. Ne sanctum Baptisma, Albaspin. ad *Operatum Milevis. cap. 9.* & nos dicemus in cap. 2. de Apostatis, ubi de poenis, tam rebaptizantis, quam rebaptizati agemus, Rationem adducit D. Basilius lib. de Spiritu sancto, cap. 15. Damascenus lib. 4. de fide, cap. 10. D. Thomas 3. p. quest. 66. artic. 1. quòd cum baptismus significet mortem, & sepulturam Christi; & Christus semel mortuus, & sepultus fuerit, sic etiam baptismus semel tantum suscipiendus est, ne falsa sit sacramenti significatio: qui enim sapius susciperet baptismum, significaret Christum sapius crucifixum, aut saltem in significatione, & figura sæpe eum crucifigeret. Quare D. Augustinus *tract. 5. in Joannem*, asseruit, eum qui sapius recipit baptismum, non minus acriter Ecclesiam persequi, quam persequerentur tyranni in sævis persequutionibus. Item quia cum ex hoc sacramento detur character in anima, qui indelebilis est, non debet hoc signum iterari, ut contingit in sacramenti Confirmationis, & Ordinis.**

3. Sunt tamen aliqui casus, in quibus baptismus iterari potest. Primus est, cum certò constar in priori baptismo aliquid essentiale omisum fuisse; nam tunc non tam iterum administratur, quam de novo confertur: ut si collatus sit ab hæreticis non sub debita forma, quo casu procedunt canon 6. Concilii Nicæn. cujus meminit Rufinus lib. 1. cap. 6. canones 7. & 8. Synodi Laodic. canon. 7. Constantinop. 2. Athanas. *orat. 3. contra Arrianos.* S. Basilius *epistol. 1. ad Amphilocho. cap. 1.* Augustin. *de heres. heresi 44.*

Secundus est, quando dubium adest, an primus baptismus administratus esset, vel sit administratus ritè, & legitime collatus: si enim dubitetur, an baptismus administratus sit, ita ut penitus ignoretur, an baptismus collatus esset, vel conjectura pro eo adfuit, iterandus est baptismus, cap. *si nulla, cap. hi de quibus, de consecr. dist. 4.* Gregorius Magnus lib. 12. *indict. 8. epist. 31.* Quotiens tam de baptismo aliquorum, vel confirmatione, quam de Ecclesiarum consecratione dubitatio habetur, & nec scriptis, nec testibus certa ratio habetur, utrum baptizati, vel confirmati, sive Ecclesie consecrata sint, ut baptizentur tales, ac confirmentur, atq; Ecclesie canonice consecrentur, ne talis dubitatio ruina fidelibus fiat: quoniam non monstratur iteratum, quod non certis indicis ostenditur ritè peractum, Gregorius II. *epist. 8.* in fine. *Eos qui se dubitant fuisse baptizatos, an non, ut baptizentur, præcipimus.* Concil. Hippon. can. 40. Gregorius III. *epist. 1. ad Bonif. Archiep. cap. 4.* *Eos etiam, qui se dubitant fuisse baptizatos, cui quia presbytero Jovi maculante, & carne immunitas veniente, baptizati sunt, ut rebaptizentur præcipimus.* Synodica Luce Patriarche CP. cap. 12. *Cum enim infantes ex Christianorum regione à Scythis, & Agarenis bello capti essent, & empti à Romanis, dubitatum est, an oporteat venundatos rebaptizari? Dicebant enim nonnulli, quoniam ex Christiana regione capti sunt, præsumpto est, eos fuisse baptizatos in patria, ætate infantili, nec denudò rebaptizandos esse. Magis tamen placuit, eos debere baptizari, quòd nesciant, an in infantia fuerint baptizati, nec ulli inveniuntur, qui baptismum asserunt. Eos autem qui ex infidelium regione capiuntur, indistinctò baptizandos esse statutum est: nisi testes profiteantur, eos post captivitatem fuisse baptizatos.* Leo I. R. P. in *epist. ad Rusticum Episcopum Narbonensem, in codic. can. Eccles. Rom. cap. 28.* *Si nulla exant indicia inter propinquos, aut familiares, nulla inter clericos, aut vicinos, quibus hi, de quibus queritur, baptizati fuisse doceantur, agendum est, ut renascantur, ne manifestè pereant, in quibus quod non ostenditur gestum, ritè non finit, ut videatur iteratum: nec temeritas intervenit præsumptionis, ubi est diligentia pietatis.* Refert Anton. August. in *epist. jur. lib. 22. tit. 24.* Si autem constet, baptismum administratum fuisse, sed dubitetur, an ritè, & legitime, id est cum debita materia, & legitima forma collatus sit, eo casu sub conditione, id est sub forma præscripta in præfenti ab Alexandro baptismus iterari potest. Joan. Sanchez in *select. dist. 42. Dicastillo de sacris tom. 1. tract. 2. de baptismo, distim. 1. dub. 7.* Quintanadennas in *scis singul. sing. 1. Frances in Pastor. intern. dist. 2. q. 3.* Prado tom. 1. de *sacram. tract. 2. de baptismo, dub. 8.* Sotus in 4. *dist. 8. art. 9.* qui iustè reprehendit Parochos, qui ex levi causa, & inani dubio baptismum iterare præsumunt. Ex qua doctrina varios casus in præxi obvios circa filios expositos, & natos apud patres infideles, resolvit Frances Urrutigoiti in *Pastor. intern. p. 2. tract. univ. per tot.* Qui autem sciens ritè collatum fuisse baptismum, illum recipit sub conditione, peccat lethalter, & irregularis manet, ac si purè illum iterasset. Majoris de *irregul. lib. 3. cap. 14. num. 5.* Sayrus, Suarez, Ugolinus, & alii apud Gibalinum de *irregul. cap. 5. constit. 4.* Christ. Lupus in *can. 84. Synod. Trul.*